

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Nadejda Toma, Petru Moraru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Valentina Bolgar în numele inculpaților **Crețu Victor și Dain Anatoli**, prin care se solicită casarea sentinței judecătorești Căușeni din 03 noiembrie 2011 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 28 mai 2014, în cauza penală în privința lui,

Crețu Victor Vasile, născut la 30 aprilie 1976, originar și domiciliat în s. Iargara, r-nul Leova.

Dain Anatoli Lev, născut la 16 aprilie 1958, originar din Federația Rusă și domiciliat în or. Basarabeasca, str. Gogol 2.

Datele referitoare la examinarea cauzei:

- 1. de la 22 noiembrie 2010 pînă la 03 noiembrie 2011 (prima instanță)*
- 2. de la 19 decembrie 2011 pînă la 27 februarie 2013; de la 16 ianuarie 2014 pînă la 28 mai 2014 (instanța de apel)*
- 3. de la 01 august 2013 pînă la 12 noiembrie 2013; de la 29 iulie 2014 pînă la 03 septembrie 2014 (instanța de recurs).*

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorești Căușeni din 03 noiembrie 2011, a fost încetat procesul penal în privința inculpaților Dain Anatoli și Crețu Victor intentat în baza art. 189 alin. (2) lit. b) Cod penal pe motiv că există circumstanțe prevăzute de lege care condiționează tragerea la răspundere penală.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Dain Anatoli și Crețu Victor au fost învinuiți pentru faptul că, în perioada 14-15 septembrie 2009, aflîndu-se în locul de detenție și cunoscînd cu certitudine că la Oltu Vasile, domiciliat în or. Căușeni, str. C. Stamati 13, s-a întors soția, Oltu Maria, de peste hotare și urmărind scopul primirii prin metoda șantajului a bunurilor altei persoane, acționînd în baza unui plan criminal comun și la un sfat prealabil, împărțindu-și rolurile, prin intermediul telefonului mobil, i-au solicitat lui Oltu Vasile să le transmită suma de 1000 euro, șantajîndu-l că în caz de netransmitere a sumei solicitate, vor destăinui soției sale precum că pe perioada aflării ei peste hotare Oltu Vasile a avut relații sexuale cu o domnișoară.

3. Sentința a fost atacată de către procuror, care a soliciat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care:

- Dain Anatoli să fie condamnat în baza art. 189 alin. (2) lit. b), 34 Cod penal la 6 ani închisoare, cu amendă în mărime de 500 unități convenționale.

- Crețu Victor, să fie condamnat în baza art. 189 alin. (2) lit. b), 34, 85 Cod penal la 8 ani închisoare, cu amendă în mărime de 500 unități convenționale.

În motivarea cerințelor sale, acuzatorul de stat a invocat că instanța de fond incorect a dispus încetarea procesului penal, deoarece inculpații au fost puși sub învinuire la 20 octombrie 2010, cauza penală a fost remisă în instanța de judecată pentru examinare în fond la 16 noiembrie 2010, iar hotărârea Curții Constituționale, prin care a fost declarat drept neconstituțional alin. (6) al articolului 63 Cod de procedură penală a fost adoptată la 23 noiembrie 2010, adică ulterior punerii numiților sub învinuire și remiterii cauzei în judecată.

La momentul urmăririi penale pe cauza dată și remiterii ei în instanță alin. (6) al art. 63 Cod de procedură penală, fiind în vigoare, stipula că încetarea de drept a calității de bănuț în legătură cu expirarea termenelor indicate în alin. (2), în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente, nu împiedică punerea persoanei sub învinuire. În cazul dat, după încetarea de drept a calității de bănuț au fost acumulate suficiente probe ce demonstau vinovăția inculpaților, iar legea procesual penală nu are efect retroactiv.

Totodată, cu toate că instanța corect i-a recunoscut pe inculpați vinovați de comiterea infracțiunii încriminate, ulterior, ilegal a dispus finisarea urmăririi penale fără a fi cercetate toate probele prezentate de partea acuzării, limitând astfel egalitatea armelor în proces.

3.1. Sentința a fost atacată și de către inculpatul Crețu Victor, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care el să fie achitat.

Apelantul a specificat că nu a comis infracțiunea imputată, în ședința de judecată nu au fost administrate probe convingătoare și veridice în sensul vizat și că el nu are nici o atribuție la cazul dat.

3.2. Sentința a fost atacată și de către inculpatul Dain Anatoli, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri legale și obiective.

Apelantul a indicat că suma de 1000 de euro nu a fost transmisă, că dosarul a fost fabricat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 27 februarie 2013, toate apelurile au fost respinse ca nefondate, fiind menținută sentința.

5. Instanța de apel a reținut că prima instanță a constatat faptele în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința judiciară cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat apreciere justă, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concluzivității, veridicității și coroborării reciproce și a stabilit cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept.

Instanța de fond în mod întemeiat a concluzionat că vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (2) lit. b) Cod penal este dovedită integral.

Vinovăția inculpaților se confirmă prin probele concludente administrate în cauza penală, care demonstau cu certitudine comiterea infracțiunii încriminate.

Conținutul probelor și valoarea lor probatorie a fost analizată în textul sentinței iar temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe nu s-au stabilit.

Totodată, în cauză au fost încălcate prevederile art. 63 alin. (2) Cod de procedură penală, adică după expirarea termenelor indicate de lege, nu s-a dispus scoaterea inculpaților de sub urmărirea penală sau punerea acestora sub învinuire.

Instanța de fond a constatat, că organul de urmărire penală a înaintat învinuirea

inculpaților cu încălcarea termenelor procedurale prevăzuți de art. 63 alin. (2) Cod de procedură penală, astfel acest act procedural fiind lovit de nulitate. La fel, a fost încălcată procedura privind punerea sub învinuire a inculpaților, încălcând dreptul lor de a nu fi urmăriți de mai multe ori, garantat de art. 22 Cod de procedură penală. Procurorul era în drept să reia urmărirea penală numai respectând prevederile art. 287 Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de fond în mod întemeiat a ajuns la concluzia că deși pe parcursul cercetării judecătorești au fost acumulate probe care au demonstrat comiterea de către inculpați a infracțiunii incriminate, ei au fost puși sub învinuire ilegal, fapt ce genera încetarea procesului penal în privința lor în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de procuror, care a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului său, acuzatorul de stat a indicat că instanța de apel, la fel ca și instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor administrate de către partea acuzării, reținând în seama inculpaților faptul săvârșirii infracțiunii incriminate.

Totodată, instanțele nu au indicat în partea descriptivă și cea rezolutivă circumstanțe prevăzute de lege care condiționează tragerea la răspundere penală.

Alin. (6) al art. 63 Cod de procedură penală, aplicabilă la data înaintării învinuirii inculpaților, prevedea încetarea de drept a calității de bănuit în legătură cu expirarea termenelor indicate la alin. (2), iar în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente, nu împiedica punerea persoanei sub învinuire pentru același fapt.

Mai mult, încălcarea prevederilor art. 63 Cod de procedură penală nu a fost invocată de către partea apărării în cadrul urmăririi penale, la finisarea ei în ordinea prevăzută la art. 298-299/1 și 313 Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 noiembrie 2013, a fost admis recursul declarat, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel.

8. În motivarea soluției sale, instanța de recurs a indicat că ambele instanțe au comis următoarele erori de drept.

În primul rînd, potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual. Conform art. 251 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care a fost invocată la terminarea urmăririi penale, cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului. În corespundere cu art. 414 alin. (2) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Instanța de fond și cea de apel au sfidat aceste prescripții legale.

Astfel, conform hotărîrilor recurate, instanțele au constatat că organul de urmărire penală a încălcat prevederile art. 22 și 63 Cod de procedură penală, deoarece a înaintat învinuirea inculpaților peste termenul legal de 3 luni și i-a supus neîntemeiat la dubla urmărire penală pentru aceeași faptă (pct. 2 și 4 din decizie).

Însă, potrivit proceselor-verbale din 21 octombrie 2010, de prezentare învinuiților și apărătorilor lor a materialelor de urmărire penală, după luarea cunoștinței de materialele urmăririi penale, ultimii nu au invocat încălcarea prevederilor art. 22 și 63 Cod de procedură penală (f.d. 246-245).

Prin urmare, dat fiind că inculpații și avocații nu au abordat nulitatea actelor procedurale, presupuse a fi viciate juridic, în termenul prevăzut de lege, adică la terminarea urmăririi penale, ei au pierdut dreptul să conteste aceste acte ulterior, adică în instanțele de judecată, prezumându-se că ultimii au acceptat modul în care s-a desfășurat respectivul proces penal.

La fel, inculpații și apărătorul lor, în ședința instanței de apel nu au susținut încetarea procesului penal pe motivele specificate, solicitând achitarea inculpaților de sub învinuirea incriminată, iar instanța de apel nu a avut temei și suport legal pentru a invoca din oficiu chestiunile abordate, deoarece acestea nu sunt prescrise în art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală.

Pe lângă aceasta, potrivit descrierii deciziei adoptate și a procesului-verbal al ședinței judiciare, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probe scrise neverificate și necitite în ședința de judecată, cât și neconsemnate în procesul-verbal.

Prin urmare, instanța de apel a adoptat o hotărîre, care nu cuprindea motive legale pe care se întemeia soluția.

În al doilea rînd, în corespundere cu art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, cât și a jurisprudenței naționale, instanța de apel era obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nerespectarea acestei obligații echivala cu nerezolvarea fondului apelului, urmînd a fi dispusă casarea deciziei cu rejudecarea cauzei în apel, întrucît asemenea eroare judiciară nu putea fi corectată în instanța de recurs.

Aceste prevederi la fel au fost ignorate, deoarece, potrivit deciziei contestate, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor indicate în apelul procurorului.

Circumstanțele expuse au rezultat în concluzia că, instanța de apel nu a judecat apelul procurorului în condițiile legii, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate și a adoptat o hotărîre care nu cuprindea motive legale pe care se întemeiază soluția.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 28 mai 2014, care a fost pronunțată integral la 25 iunie 2014, au fost respinse apelurile inculpaților și admis apelul procurorului, casată integral sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Dain Anatoli Lev și Crețu Victor Vasile au fost condamnați în baza art. 189 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea pedepsei în baza art. 34 Cod penal a cîte 6 (șase) ani închisoare pentru fiecare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, cu amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, pentru fiecare.

La pedeapsa numită, a fost adăugată parțial, în baza art. 84 Cod penal prin cumul de sentințe, lui **Dain Anatoli**, pedeapsa stabilită prin sentința judecătorei Basarabeasca din 02.10.2012, fiindu-i stabilită definitiv pedeapsa închisorii pe un termen de 13 (treisprezece) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis și cu amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale.

Lui **Crețu Victor** i-a fost adăugată parțial, în baza art. 85 Cod penal, pedeapsa neexecutată și stabilită prin sentința judecătorei Leova din 16.09.2005, fiindu-i stabilită definitiv pedeapsa de 7 (șapte) ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, cu amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale.

10. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept în ce privește constatarea vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate.

Concluzia respectivă atât instanța de fond, cât și instanța de apel a reținut-o în baza administrării probelor concludente la cauză și prin care s-a demonstrat cu certitudine vinovăția inculpaților în aceea că:

În perioada 14-15 septembrie 2009, Crețu Victor Vasile, aflându-se în locurile de detenție, cunoscând cu certitudine că la Oltu Vasile Grigore, domiciliat or. Căușeni, str C.Stamati 13, s-a întors soția Oltu Maria, de peste hotarele țării și urmărind scopul primirii, prin metoda șantajului, a bunurilor altei persoane, acționând în baza unui plan criminal comun, împreună și la un sfat prealabil cu deținutul Dain Anatoli Lev, împărțindu-și rolurile, prin intermediul telefonului mobil l-au telefonat pe Oltu Vasile și invocând drept motiv precum, că îi vor destăinui soției acestuia precum, că pe perioada aflării ei peste hotarele țării, el, Oltu Vasile, ar fi avut relații sexuale cu o domnișoară, au cerut de la Oltu Vasile transmiterea sumei de 1000 Euro. Primind răspuns negativ, l-au amenințat pe Oltu Vasile, cu răfuială fizică și acțiuni perverse atât în privința lui cât și a soției sale Oltu Maria.

În baza aceluiași plan criminal, la 15.09.2010 Dain Anatoli, prin intermediul telefonului mobil, l-a telefonat pe Scutari Iurie Petru, domiciliat or. Basarabeasca, căruia i-a cerut să se deplaseze în or.Căușeni, pentru a primi o geantă, pe care urmează ca să o transmită lui.

La fel, instanța de apel, luând la bază constatările instanței de recurs a concluzionat asupra netemeinicii soluției instanței de fond cu privire la încetarea procesului penal.

11. Hotărârile instanțelor de fond și apel sunt atacate de către avocat în numele inculpaților, care a fost depus la 26 iunie 2014 (prin intermediul oficiului poștal) și care, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală solicită casarea acestora cu achitarea inculpaților, din motiv că fapta nu a fost comisă de către ultimii.

În motivarea cerințelor sale, avocatul indică că instanța de apel a dat probelor o apreciere ilegală fără o analiză a acestora prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, incorect ajungând la concluzia cu privire la necesitatea condamnării inculpaților, întrucât în acțiunile lor lipsesc elementele infracțiunii incriminate.

12. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Studiind lucrările cauzei, Colegiul penal reține că conținutul recursului se reduce doar la afirmarea asupra estimării incorecte a probelor de către instanța de apel.

Totodată instanța de apel a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punct de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv și just a tras concluzia că inculpații urmează a fi condamnați în baza art. 189 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Aceste circumstanțe au fost elucidate și constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Totodată se reține că, pornind de la relevanțele art. art. 27, 414 alin. (1) și (2) a

Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decît cel pe care îl propun părțile este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care, nefiind temei de drept din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală, nici nu poate fi supusă criticii prin intermediul recursului ordinar.

În altă ordine de idei, Colegiul penal atestă și contradicțiile ce se conțin în motivarea recursului, în care solicitarea avocatului mai întîi se întemeiază pe motivul lipsei în acțiunile inculpaților a elementelor infracțiunii, iar apoi în genere pe lipsa faptului infracțiunii.

În consecință, Colegiul penal conchide că hotărîrea contestată nu este afectată de erori de drept prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, motiv pentru care se constată că recursul declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

13. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Valentina Bolgar în numele inculpaților ***Crețu Victor și Dain Anatoli***, prin care se solicită casarea sentinței judecătorești Căușeni din 03 noiembrie 2011 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 28 mai 2014, în cauza penală în privința lui ***Crețu Victor Vasile și Dain Anatoli Lev***, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de 05 septembrie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Nadejda Toma

Petru Moraru